**Висновки.** Особливо інтенсивно виховну роботу потрібно проводити в підлітковому віці, коли дівчата статево дозрівають швидше, що породжує розрив у взаєминах хлопців і дівчат, який може позначитись на їх подальшому ставленні до протилежної статі. Акселерація прискорила психосоціальний розвиток, а рання статева зрілість означає і раннє пробудження сексуальних інтересів, еротичних переживань. Підліткова сексуальність має свої особливості: інтенсивність статевого потягу; ранній початок статевого життя; сексуальна активність має характер експериментування, відрізняється ігноруванням небезпеки; невідповідність необмеженої еротичної фантазії та обмежених можливостей її реалізації; сексуальність ізольована від почуття любові.

Великий вплив на статеву поведінку підлітків здійснюють соціокультурні чинники. Переорієнтація в останні роки громадської думки щодо норм сексуальної поведінки свідчить про лібералізацію статевої моралі, певною мірою моральну легалізацію невпорядкованих статевих зв'язків, проституції (звичайними і доступними стали еротичні шоу, порнографія, еротичні фільми тощо). За низької статевої культури, сексуальної неграмотності це, призводить до духовної деградації молоді, поширення венеричних захворювань, ВІЛ-інфекції, зростання кількості абортів, що загрожує здоров'ю, а іноді життю людини.

*1. Медична енциклопедія. – Том І. – М., 1986. – 480 с.*
*2. Словник-довідник з медицини. – К., 2000. – 385 с.*
*3. Собчак В., Галникіна С. Хвороби шкіри. Хвороби, що передаються статевим шляхом. – Тернопіль, 2001. – 180 с.*
*4. Хоменко Я.С. Хвороби XX століття. – К., 1999. – 180 с.*
*5. Якименко В.І. Хвороби поведінки. – К., 1996. – 120 с.*

Стаття надійшла до редакції 27.10.2010

УДК 7.011.2:373.67

**Людмила Шаповал,** *викладач кафедри українського декоративно-прикладного та графічного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди*

# ЕСТЕТИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ ЕТНОМИСТЕЦТВА ЯК ПРОФЕСІЙНА ЯКІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА (МЕНТАЛЬНИЙ АСПЕКТ)

*У статті зроблена спроба розкрити особливості ментального аспекту естетичного сприйняття етномистецтва як професійної якості вчителя образотворчого мистецтва. Позначені також параметри ментального аспекту естетичного сприйняття етномистецтва як професійної якості вчителя образотворчого мистецтва на сучасному етапі приєднання України до Болонського процесу.*

***Ключовы слова:*** *етномистецтво, ментальний аспект, естетичне сприйняття.*

*Эстетическое восприятие этноискусства как профессиональное качество учителя изобразительного искусства. В статье предпринята попытка раскрыть особенности ментального аспекта эстетического восприятия этноискусства как профессионального качества учителя изобразительного искусства. Обозначены также параметры ментального аспекта естетического восприятия етноискусства как профессионального качества учителя изобразительного искусства на современном етапе присоединения Украины к Болонскому процессу.*

***Ключевые слова:*** *этноискусство, ментальный аспект, эстетическое восприятие.*

*Aesthetical perseption of ethnic art as professional quality of a creative art teacher (mental aspect). In shis article the attempt to disclose the peculiarities of mental aspect of aesthetical perseption of etnic art as professional quality of a creative art teacher is made, Ihe parameters of mental aspect of aesthetical perception of ethnic art as professional quality of a creative art teacher on the modern stage of joining of Ukraine to the Bolon process are also designated.*

***Key words:*** *ethnic art, mental aspect, aesthetical perception.*

**Вступ.** Нині, коли Україна переживає радикальні соціальні і культурні перетворення, на сучасному етапі приєднання України до Болонського процесу, в умовах розбудови української держави і подальшого розвитку незалежності України реальною методологічною основою національної системи освіти як соціального явища є ідеологія державотворення, зорієнтована на загальнолюдські та національно-культурні цінності. Наприклад, Державна Національна програма "Освіта" (Україна XXI століття) визначає головну мету

© Л. Шаповал, 2010


This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

національної системи освіти: "Набуття молодими поколіннями соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури національних взаємин, формування у молоді незалежно від національної приналежності особистих рис громадян Української держави розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, економічної культури" [3]. Концепцію світового значення національних традицій першим обґрунтував М. Грушевський. Він зазначив, що національна творчість і надбання українського народу не має суперників серед народів Європи і що український народ у творах свого духу заложив пророчисті свідоцтва своїх визначних культурних прикмет, багатих здібностей і здобутків довгого історичного життя [2].

Отже, в сфері художньої культури сьогодення являє собою глобальну систему "реконструкції" всієї системи художньо-естетичного сприйняття і свідомості в цілому. Тому нині актуальним стає нове осмислення естетико-художньої освіти майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Формування естетичного сприйняття майбутнього вчителя образотворчого мистецтва в умовах трансформації змісту національної освіти проходить одночасно як свідчать дослідження багатьох учених як формування професійної, особистісної, естетико-художньої, ментальної якості.

Параметрами останньої є такі здібності і властивості як: гуманізм; кордоцентризм; єдність національного і загальнолюдського; відчуття природовідповідності; відчуття культуровідповідності; відчуття національної свідомості; взаємовиховання, взаємодопомоги як родинно-сімейних особливостей української ментальності; духовність, основана на національних, православних традиціях; включення в свою професійну компетентність знань національних традицій, звичаїв, обрядів; знань національного народного і професійного мистецтва; своєрідність світосприйняття естетичного мислення. Поетичність, пісенність, образотворчість, ліризм, особиста і національна гідність, емоційно-почуттєвий характер української душі, чуття доброї краси в природному оточенні, в побуті, мистецтві, а також добро, милосердя, почуття м'якого гумору, прив'язаність до землі, наступність і спадкоємність поколінь, культурних і духовних цінностей, щедрість, обдарованість, образність сприйняття, оптимізм, життєрадісність схильність до співпереживання, сентиментальності, головні аспекти формування естетичного сприйняття як складової свідомості – духовного осереддя кожної національної культури.

Спроба розкрити ці питання була зроблена нами раніше в статтях "Українські мотиви в художній творчості І. Рєпіна" [14] та "Естетико-символічне вираження емоційно-почуттєвого кордоцентризму в українській народній картині "Казак-Мамай" [15]. Вершиною вираження української ментальності, зрілості та осмислення сутності духу українського народу, який найяскравіше втілився в епоху козацтва, стала картина "Запорожці пишуть листа турецькому султану". Мета цієї роботи полягає в розкритті українських мотивів художньої творчості І. Рєпіна, які своїм корінням сягають української історії і основуються на ментальності і її провідної риси кордоцентризму, що є основною рисою українського народу. У статті "Естетико-символічне вираження емоційно-почуттєвого кордоцентризму в українській народній картині "Казак-Мамай" була спроба позначити деякі підходи до філософсько-мистецтвознавчого аналізу естетико-символічного вираження емоційно-чуттєвого кордоцентризму як архетипічної ментальної складової української естетичної свідомості в народній картині "Казак-Мамай".

**Мета статті** – розкрити особливості ментального аспекту естетичного сприйняття етномистецтва як професійної якості вчителя образотворчого мистецтва на сучасному етапі приєднання України до Болонського процесу. Позначити параметри ментального аспекту естетичного сприйняття етномистецтва як професійної якості вчителя образотворчого мистецтва.

Зробити спробу позначити деякі підходи до естетико-педагогічного аналізу ментального аспекту естетичного сприйняття.

**Виклад основного матеріалу.** Збереження та відтворення національної самобутності українського народу в сучасних умовах глобалізації економічного, політичного, культурного життя людства, поступового входження України до Європейського соціокультурного простору надзвичайно гостро ставлять проблему відродження і подальшого розвитку української ідеї, ментальності. Ментальність є прояв колективної психіки, що зумовлюється історичним розвитком спільності людей. "Загальним знаменником" – головною рисою ментальності є особливості світосприйняття, включаючи естетичне сприйняття, які об'єднують представників цієї спільності.



This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

Узагальнюючи результати досліджень української ментальності М. Ліпінського [5], Р. Додонов [4], П. Юркевича [16], О. Кульчицького [6], А. Сошников [11], В. Храмова [13] та ін. можна виділити такі головні ознаки української ментальності як:

- Особливо значуще становище жінки, зокрема жінки-матері. "Україна – мати", "Ненька-Україна", що виражає характер патріотизму як відданість дітей матері.

- Антеізм як духовний зв'язок українців з оточуючим середовищем.

Від імені грецького міфологічного героя Антея – сина богині Землі-матері, який завжди черпав в ній життєві сили.

- Кордоцентризм – перевага серця над головою (емоційно-естетичний кордоцентризм). Кордоцентризм став якби візитною карткою української філософії, етики, естетики і культури.

- Амбівалентність внутрішнього світу, поєднуючого в собі авантюрно-козацький (активний психологічний тип і тип потаємного існування – пасивний).

- Дослідники української душі одностайно підтверджують її емоційно-почуттєвий характер, кордоцентричність [8].

Кордоцентризм – перевага серця над головою (емоційно-естетичний кордоцентризм). Кордоцентризм став якби візитною карткою української філософії, етики, естетики і культури. Почуттєво-емоційна сторона естетичного сприйняття, емоційна реакція є "стрижнем" естетичного сприйняття. Значення чуттєвого складника душі, так визначає Ю. Липа: "Серед усіх стихій землі – найяскравіша, найбільш пануюча стихія – людське почуття. Людське почуття, що дає цілу гаму переживань приємних і неприємних, позитивно-творчих і негативно-руйнуючих – все це має в собі багата українська чуттєва стихія".

Метафора серця в кордоцентризмі українців єднає і емоційно-чуттєве і раціональне, природниче і культурне, чоловічу і жіночу свободу, знання і любов, красу і святість.

Григорій Сковорода пише, що людина є серце, в якої борються "пан і слуга, дух і плоть, серце і тіло", їх споріднено-ігрова братерська згода. Мир Г. Сковорода називає "радістю, веселістю; провідним світлом, що дають людині "душевну" міць" [10].

Сутнім стрижнем української ментальності є українська національна ідея як свідомий реальний образ українства і засоби його досягнення.

Значення естетичних переживань виявляється не тільки в устремлінні до добра, до морального удосконалення. Вони є необхідною умовою творчих поривів українців. Творчі ж пориви, а потім насолода й радість від цього – це прояви духового творчого в людині. З приводу цього професор В. Зінківський зауважує, що ніщо не робить нас людиною в такій ступені, ніщо не вводить нас так в духовне життя, в творчі задуми й перспективи, відкриті перед людством, як естетичні переживання, бо в них ми не шукаємо жодних матеріальних, зовнішніх благ, але вони дають повну внутрішню і чисту радість.

Естетизм тісно пов'язується з релігійним чуттям українців. Обидва вони збуджують благородні душевні пориви в природі людини й тим підносять її понад стан тваринного світу у висоти до творця Всесвіту. Тому, на виховання цих почуттів у вчителів образотворчого мистецтва слід звернути належну увагу [5].

Національне мистецтво як найяскравіше втілення творчого потенціалу народу завжди було масовим заняттям, і в цьому секрет виникнення багатьох мистецьких осередків, шкіл, появи народних майстрів, оригінальних мистецьких почерків, стилів, напрямів. Воно відігравало величезну роль у житті людини, суспільства. Дитина поступово вводилась у світ доброго і прекрасного, спочатку вона бачила різьблене чи мальоване "сонечко" на колисці, яскраву саморобну забавку, вловлювала гармонійні звуки різних брязкалець, дзвіночків, слухала задушевні колискові пісні, пізніше сама виготовляла іграшки із соломи, лози, розмальовувала писанки та ін. Далі – участь у хороводах, танках, хоровому співі, вишивання, ткання, гра на музичних інструментах, прикрашання інтер'єру житла, побуту. І неодмінно – у змаганні: хто зробить красивіше, вигадливіше, дотепніше, обов'язково в дусі національного осмислення дійсності [14].

На думку Є. Антоновича, народна художня творчість є особливим типом естетичного освоєння дійсності в тому числі і естетичного сприйняття етномистецтва, має широкі можливості естетичного освоєння дійсності і можливості художньо-образного відображення навколишнього середовища, впливу на почуття, смакові уподобання, ціннісні орієнтації та морально-естетичні ідеали особистості. Сучасній національній школі потрібні рішучі кроки щодо оновлення змісту і принципів естетичної освіти, які сприятимуть послідовному розкриттю естетико-виховних можливостей українського народного мистецтва як невичерпного джерела високої духовності [1].

Як зазначила А. Фрідріх, формування національної самосвідомості, а отже і естетичного сприйняття особистості досягається засобами рідної мови, історії України, українознавства, фольклору, народних традицій, звичаїв, обрядів,



This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

народної педагогіки, мистецтва, родинно-побутової культури, краєзнавства, рідної природи, національної символіки тощо [13].

Українське народне образотворче мистецтво – одна із складових культури. У вишивках, прикрасах, розписах, кераміці, витинанках, народній картині, писанках – втілені світоглядні ідеї та естетичні смаки народу, його повсякденний потяг до прекрасного. Народне мистецтво містить у собі характерні й для нього способи естетичного сприйняття, виходячи з власних педагогічних традицій. Більшість з цих способів ефективні лише у відповідних національно-культурних умовах, де вони були народжені й органічно ввійшли в естетико-виховну систему нації, тобто послідовне дотримання принципу культуровідповідності.

Особливості естетичного сприйняття етномистецтва як професійної якості вчителя образотворчого мистецтва базуються на першоджерелах української образотворчості, формовияву, символу, як вияву досвіду і мудрості народної, його світоглядної культури. Система засобів виразності і семантичних засобів ґрунтується на об'єктивних законах, співзвучних відповідним законам природи і суспільства: законах традиції, цілісності і тектоніки, які тісно пов'язані із художньою спадщиною, генетичним кодом художньої традиції, діалектичною єдністю частин і цілого, художнім осмисленням функціональної і матеріально-конструктивної структури.

Майбутній учитель образотворчого мистецтва повинен також добре знати композиційні закони творів декоративно-прикладного мистецтва: закон масштабу, пропорційності і контрасту. Закон масштабу логічно і художньо розкриває метричні співвідношення між людиною і твором, між елементами твору і загальним його розміром. В основі закону контрасту знаходиться філософський закон єдності і боротьби протилежностей, і цей факт окреслює всю широчінь його функціонування. Естетичне сприйняття етномистецтва також ґрунтується на естетичному баченні і знанні композиційних прийомів: ритму, симетрії, асиметрії.

Важливим композиційним засобом у декоративно-прикладному мистецтві є колір. І саме колірна гармонія, традиція символіки – основа емоційно-почуттєвого аспекту естетичного сприйняття етномистецтва.

Як зазначив В. Прядка, народна культура є набір індивідуально винайдених ідей, що ритмічно відтворюють у поколіннях, формують неповторну мистецьку цінність, яка відрізняє один етнос від іншого. Першооснова національної культури, її фундамент: мова народу, пісня – душа народу, народне мистецтво – джерело самобутності культури, національні коди формотворення, кольоробачення, що складають світоглядні та естетичні засади українського мистецтва.

Майбутні вчителі образотворчого мистецтва повинні добре зрозуміти, що естетичне сприйняття етномистецтва пов'язане із серцевинними явищами народної культури, що складають певну рису і професіонального мистецтва – саме тут відбувається зближення, взаємодоповнення та взаємопроникнення народного та професійного мистецтв. Народний майстер є носієм традиції, народної культури. І те наскільки глибоко він відтворює колективний народний досвід, визначає його естетичне сприйняття, світосприйняття. З позиції народної традиції переживання художнього образу завжди несе в собі безпосередність цілісного відчуття світу, особистого переживання своєї родової причетності до загального. Досвід естетичних знань, відчуттів, переживань накопичуються тисячоліттями, передаються з покоління в покоління. Це наповнює особливим змістом образи народного мистецтва, складає характерну тенденцію до символічності вираження. Будь-яка форма, що приймає зображення птаха, тварини, рослини, наділяється особливим смислом, набуває значення символу. Канони ж закріплюють традицію бачення світу, традицію колективного бачення світу, традицію колективного досвіду народного відчуття життя, професіоналізм майстра, творчість якого життєстверджує, відображає не стільки побут, скільки буття. Канон охоплює сюжет, мотив, проявляється в композиції, пропорціях, у процесі створення виробу, його образної трактовки. Тому в силу об'ємності змісту і своєї цілісності, як мистецтво традиції, народне мистецтво завжди сучасне, і тому – особлива форма історичної самосвідомості народу, тобто минуле в сучасному. Можна виділити спільні та відмінні риси народного та професійного мистецтва, в тому числі і естетичного сприйняття творів народного та професійного мистецтва:

1. У народному мистецтві індивід розпочинає своє суб'єктивне сприйняття в загальному, а в професійному, навпаки, він шукає вираження свого особистого відчуття і вже через нього приходить до загального.

2. Суб'єктивне, індивідуальне в народному мистецтві виражається через школу, а в професійному – індивід протиставляє себе школі, прагне до індивідуальності художнього вираження.



This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

3. Для народного мистецтва характерна прив'язаність до канону, а професійне – прагне до його переосмислення.

4. Народне мистецтво орієнтовано на традицію, яка сама часто стає предметом творчості, і успадковує образи, які колективно розробляються, а професійне мистецтво орієнтоване на оригінальність, де новація – визначна сила.

5. Народне мистецтво несе насичене вираження національного характеру, в той час коли у професійного художника воно може бути розсіяне, не настільки виражене.

6. Завдяки своїй вселюдяності, що виходить з глибоких коренів, народне мистецтво зрозуміле не тільки всім епохам, але і всім народам. Його образна мова універсальна, вічне в ній протиставляється кінцевому, тимчасовому, добро – злу. Глибинні образи, пластичні формули Дерева Життя, Сонця, птахів, писанок та інші, що зберігають свою активно діючу силу і нині, концентрують самі безпосередні, фундаментальні уявлення про вічний порядок і гармонію світотворення, невичерпність життєдайних сил природи.

7. Народне мистецтво розвивається колективно, кожен образ відточується в часі, виливається у творчий образ-тип як результат життєвого, духовного, культурного, історичного досвіду, виробленого народом, який формує особистість людини. Тому таке мистецтво характеризується своєю великою стійкістю і спадкоємністю. При цьому, стійкість не виключає творчості, яка є зв'язком з культурним контекстом кожної епохи. Так, образотворчі мотиви коня, птахів, квітів, дерев, що є постійними в народному мистецтві і складають основу народної творчості, вказують на особливий тип художньої творчої структури народного мистецтва.

При цьому, характерна для народного мистецтва стійкість, проявляється і в професійному мистецтві, в тій його лінії, яка найсильніше відтворює народну традицію в національній культурі. У цьому і проявляється генетичний зв'язок між народним і професійним мистецтвом, так як одне і друге визначається загальними коріннями.

Отже, народне мистецтво – це явище культури. Народний же ритм буття створив свою художню форму, свою образність, яка формує й професійне мистецтво, його традицію, загальні начала, цінності.

Як зазначив С. Коновець, вчитель образотворчого мистецтва у своїй практичній діяльності вирішує такі завдання, як розвиток особистісної цілісності, духовності, враховуючи формування національної самосвідомості та послідовне формування естетичної культури; цілеспрямоване і систематизоване формування навичок естетичного сприйняття та оцінної діяльності.

І. Ісаєв підкреслював, що естетичне сприйняття як професійна якість перш за все пов'язана з особистістю вчителя, який є і вихователем і наставником, носієм естетичного наукового знання, культурно-педагогічного досвіду творчім суб'єктом педагогічної діяльності.

**Висновки.** Враховуючи особливості ментального аспекту естетичного сприйняття етномистецтва як професійної якості вчителя образотворчого мистецтва, які були позначені вище, можна відмітити, що вчитель образотворчого мистецтва сьогодні – це професіонал, який бачить, сприймає, розуміє і створює красу. Працювати і творити за її законами, активно використовуючи естетико-виховний потенціал народного мистецтва, є одним з головних критеріїв підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності. Реформування мистецької освіти в Україні в рамках Болонського процесу ставить перед учителем образотворчого мистецтва такі сучасні вимоги:

- уміти проектувати альтернативні варіанти структурних елементів професійної діяльності, володіти стратегією створення індивідуальних ідей, стилів самореалізації у творчій діяльності, враховуючи естетичну виразність і глибокий духовний зміст народного образотворчого та декоративного мистецтва;

- аналізувати і формулювати власно мету педагогічної професійної діяльності, в основі якої лежать унікальні національні і загальнолюдські цінності;

- засвоювати передовий досвід, включати його в свою професійну діяльність, звертаючись до народних традицій, до традиційних видів народних художніх промислів; самооцінювати індивідуальні досягнення;

- встановлювати концепцію життєствердження, життєтворчості, збагачення духовного зв'язку з історичним досвідом національної культури, усвідомлювати свою суб'єктність, соціалізацію, культурну ідентифікацію. Учитель має спиратися у своїй професіональній діяльності на синтез інтелектуально-творчих та емоційно-позитивних можливостей етнокультурних цінностей, розвивати оцінкову діяльність, потребу до самопізнання та самостійних дій, актуалізувати художньо-творчі здібності у сфері народного образотворчого та декоративного мистецтва, розвивати естетичні потреби, уяву, смаки, сприйняття в процесі декоративно-прикладної діяльності, що необхідні як митцю-професіоналу, так і вчителю образотворчого мистецтва; удосконалювати художню та педагогічну



This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

майстерність шляхом експериментування з новими ідеями, напрямами, технологіями, матеріалами, засобами тощо.

Назване є умовою естетичного сприйняття еномистецтва, що даватиме можливість майбутньому учителю розширювати світоглядно-культурологічний кругозір за допомогою вивчення (як на пропедевтичному, так і на поглибленому рівнях) інших видів мистецтва, що можуть інтегруватися з народним образотворчім та декоративним мистецтвом у навчально-виховному процесі ВНЗ або школи.

*1. Антонович Є. Естетичне виховання підлітків засобами народного образотворчого мистецтва: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук. спец. 13.00.01/Є. Антонович. – Івано-Франківськ,1997. – С. 8.*

*2. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К.,1991. – С. 46 – 48.*

*3. Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття). – К.: Райдуга, 1994.*

*4. Додонов Р. Этническая ментальность. Опыт и социально-философские исследования. – Запорожье: "Тандем У", 1998. – С. 22, 64 – 70.*

*5. Іванишин В. Українська церква і процес національного відродження. – Дрогобич, 1990. – С. 57.*

*6. Кульчицький О. Світовідчування українця // Українська душа. – К.: Фенікс, 1992. – С. 51 – 57.*

*7. Липинський В. Листи до братів-хліборобів // Філос. соц. думка. – 1991. – №10. – С. 34 – 36.*

*8. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен-Львів, 1995. – С. 157.*

*9. Попович М. Національна культура і культура нації. – К., 1991. – 234 с.*

*10. Сковорода Г. Твори у 2-х т. – К., Т.1. – 325 с.*

*11. Сошников А. Репрезентація української ментальності у соціокультурних синтезах. – Харків, 2000. – С. 18 (Рукопис).*

*12. Фрідріх А. Педагогічні умови формування національної самосвідомості студентів вищих педагогічних навчальних закладів: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук. Спец. 13.00.07/А. Фрідріх. – Київ, 2006. – С. 1.*

*13. Храмова В. До проблеми української ментальності // У пошуках української душі. – К.: Фенікс, 1992. – С. 35 – 47.*

*14. Шаповал Л.В. Українські мотиви в художній творчості І. Рєпіна//Вісник харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2006. – №3. – С. 136 – 143.*

*15. Шаповал Л.В. Естетико-символічне вираження емоційно-почуттєвого кордо центризму в українській народній картині "козак-мамай"//Вісник харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2007. – №1. – С. 127 – 138.*

*16. Юркевич П.Д. Сердце и его значение в духовной жизни человека по ученим слова Божия//Философские произведения. – М., 1990. – С. 69 – 73.*

Стаття надійшла до редакції 27.10.2010

УДК 748.5:[373/5 "712"]

**Наталія Дігтяр,** *асистент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка*

# НАРОДНА КАРТИНА НА СКЛІ ЯК ЗАСІБ ЕТНОДИЗАЙНУ СУЧАСНОГО ШКІЛЬНОГО ПРИМІЩЕННЯ

*Стаття присвячена проблемі створення естетичного середовища сучасного шкільного приміщення. Автор пропонує вирішити проблему оформлення шкільного інтер'єру шляхом використання народної картини на склі як елемента етнодизайна дизайна сучасного шкільного приміщення.*

***Ключові слова:*** *етнодизайн, народна картина на склі, сучасне шкільне приміщення.*

*Статья посвящена проблеме создания естетической среды современного школьного помещения. Автор предлагает решить проблему путем использования народной картины на стекле как елемента этнодизайна современного школьного помещения.*

***Ключевые слова:*** *этнодизайн, народная картина на стекле, современное школьное помещение.*

*The article is devoted to the problem creation of the esthetic environment of the classroom. The author advises to decide the problems using of folk picher on the glass as element art-folk-dising.*

***Key words:*** *art-folk-dising, art on glass, modern classroom.*

**Постановка проблеми.** Входження України у світовий освітній простір вимагає пошуку нових підходів до проблем виховання підростаючого покоління. Естетичне виховання створює оптимальні умови для розвитку та формування особистості.

Сучасна школа покликана розв'язувати проблему створення ефективної художньо-естетичної організації простору середовища в шкільних приміщеннях, що забезпечувало б успіх освітнього процесу. Дієвим засобом естетичного впливу на особистість школяра є мистецтво. Воно покликано формувати, виховувати активну особистість, бути акумулятором творчої енергії в суспільстві.

© Н. Дігтяр, 2010



This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com